

Teelt de grond uit

BO-12.03-009

Het onderzoeksprogramma Teelt de grond uit loopt nu anderhalf jaar. In die tijd is er vooral op technisch vlak veel vooruitgang geboekt. Er zijn voor diverse tuinbouwgewassen in de vollegrond teeltsystemen los van de ondergrond ontworpen. Deze systemen zijn in het afgelopen jaar experimenteel getest.

Het blijkt dat vrijwel alle gewassen los van de ondergrond geteeld kunnen worden: ook gewassen zoals bloembollen of appel waarvan dit op het eerste gezicht lastig lijkt. In de bloembollen is een diversiteit van teeltsystemen getest met hyacinten, tulpen, lelies en narcissen. In enkele systemen konden we een goede groei van de bollen realiseren. Deze systemen gaan we in de komende jaren verder ontwikkelen.

Los van de ondergrond kunnen telen is de eerste belangrijke stap. De volgende vraag is of los van de grond telen ook voldoende perspectieven biedt. Zowel voor de teler in bijvoorbeeld het beheersen van ziekteproblemen of in een betere productie. Maar

ook voor de maatschappij door minder emissies of minder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

In prei is gebleken dat we de productie per hectare van 30-50 ton tot 250-300 ton kunnen verhogen door een veel hogere plantdichtheid en 4 teelten in één jaar. De prei hoefde slechts beperkt gespoten te worden tegen ziekten en plagen en was veel makkelijker verkoopklaar te maken.

Hoewel dit de belangrijkste beleidsvraag is, is de emissiereductie met telen uit de grond alleen nog indirect te bepalen. De experimentele systemen zijn echter nog klein en de onderzoekstijd nog kort om uitspraken te kunnen doen over risico's van ziekteverspreiding en ophoping van ongewenste zouten. Daarmee kan de noodzaak van spuien van water ook nog onvoldoende in beeld gebracht worden. Wel kan gesteld worden dat met onder meer de betere groei en de betere controle op de emissies de emissies naar verwachting veel lager zijn. De komende jaren gaan

Boomteelt in goten: telers zijn al op grotere schaal aan het experimenteren.

Programmaleiding
Teelt de grond uit:
Janjo de Haan
Praktijkonderzoek Plant & Omgeving

we de emissies in de diverse systemen in kaart brengen om aan het eind van het programma hier wel een directe uitspraak over te kunnen doen.

Het programma Teelt de grond uit is nu volop aan de gang, van de experimentele ontwikkeling van teeltsystemen tot de begeleiding van de implementatie van de systemen in de praktijk. De komende jaren zal de aandacht meer en meer verschuiven naar de implementatie kant waarbij het in beeld brengen van de duurzaamheid van de systemen op alle 3 P's (people, planet, profit) Ook zal aandacht besteed worden aan verspreiding van kennis in de hele keten inclusief afzet van de producten.

Resultaten

Wetenschappelijk

Het blijkt dat vrijwel alle gewassen los van de ondergrond geteeld kunnen worden: ook gewassen zoals bloembollen of appel waarvan dit op het eerste gezicht lastig lijkt.

Kennisdoorwerking naar de praktijk

Een perspectiefvol teeltsysteem kan voldoende zijn om telers geïnteresseerd te krijgen om aan de slag te gaan. In vrijwel alle sectoren zijn telers al zelf aan de slag gegaan met teelt los van de ondergrond. Soms is dit nog op kleine schaal experimenteren zoals bij een bollenteler met lelieschubben, soms is het al op grotere schaal zoals in de boomteelt met het telen in goten. Ook in de bladgewassen, blauwe bes, zomerbloemen, aardbei zijn telers zelf aan het experimenteren. Deze telers ondersteunen we in de ontwikkeling van hun systeem en bij nieuwe vragen waar zij tegenaan lopen, zoals op het gebied van waterbeheer of ruimtelijke ordening. Het komende jaar gaan we in gesprek met waterschappen, provincies en gemeenten rond deze laatste vraagstukken.